

بسمه تعالی

رشته حسابداری

پایه یازدهم - دوره دوم متوسطه - شاخه کاردانش

موضوع: تحلیل استاندارد سرپرست ترخیص محصول

از گروه شغلی امور مالی و بازرگانی

با کد ملی آموزش ۳-۹۱/۲۹/۱/۲

برنامه و محتوای کتاب درسی، یکی از عناصر مهم نظام آموزش و پرورش است و در تحقق اهداف آموزش و پرورش نقش اساسی دارد. از آنجا که در رشته حسابداری شاخه کارو دانش، محور اساسی آموزش استانداردهای عنوان شده از سوی سازمان فنی و حرفه‌ای می‌باشد و فرآیند تدریس و یادگیری تنها با اتکا به محتوای برنامه درسی، مفاهیم و ارزش‌های مطرح شده در آن صورت می‌پذیرد و از سوی دیگر انواع ارزشیابی‌های تحصیلی و امتحانات بر مبنای همین مطالب است، بنابراین ضرورت تحلیل محتوای استانداردهای درسی را نشان می‌دهد.

سال تحصیلی ۹۶-۹۷ استاندارد سرپرست ترخیص برای اولین بار در برنامه درسی هنرجویان رشته حسابداری گنجانده شده است لذا تصمیم بر تحلیل و بررسی این استاندارد گرفته شد

در نقد استاندارد سرپرست ترخیص محصول موارد ذیل مورد بررسی قرار می‌گیرد

*تطبیق محتوا با سرفصل اهداف در بازار کار

*تطبیق محتوا با نیازهای هنرجویان در جامعه

*تحلیل محتوا بر اساس عناصر پژوهش محور بودن و فعال نمودن هنرآموز

* میزان بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای رشته، تناسب با سن هنرجویان

*میزان توجه به سبک‌های تفکر هنرجویان و پرورش خلاقیت

*رعایت تقدم یا تاخر مطالب ارائه شده در این استاندارد

مقدمه:

کانون اصلی آموزش و فراگیری، به طور عمده بر روی افزایش میزان پیشرفت و موفقیت هنرجویان، متمرکز می شود. این هدف از طریق به کارگیری مهارت های آموزشی گوناگون، کسب می شود که در خلال یک دوره تحصیلی، عملکرد یک هنرجو را افزایش می دهد. پس بهتراست راهکارهایی را انتخاب کنیم که برای پیشرفتشان مفید واقع شود.

با پرداختن به فضایل و رفتارهای مطلوب و ایجاد فرصت های مناسب برای یادگیری مهارت های برای ایجا د زمینه های کسب و ارتقاء کرامت انسانی نظام آموزشی باید با تدارک برنامه های مناسب مهارتها و توانمند یهای مورد نیاز را در دانش آموزان فراهم نماید نظام های مختلف آموزشی در سایر کشورها هر یک متناسب با شرایط و موقعیت های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و... برنامه ها و فعالیت های خاصی را طراحی و اجرا می نمایند.

حسابداران و کسانی که جویای کار هستند باید دارای یک سری مهارت های باشند و یا در جهت ارتقاء آنها تلاش کنند.

مهارت هایی که باید در کسب آنها بکوشند، بستگی به علائق، تواناییها و استعداد آنها و همچنین اهداف شغلی و منابع موجود دارد که موارد مهم آنها شامل موارد زیر می باشد:

۱- مهارت تشخیص استعداد:

آنها باید بدانند در چه زمینه علاقه و استعداد دارند تا بتوانند در مسیر آن هدف گام بردارند و اطلاعات و مهارت‌های لازم بعدی را کسب کنند.

۲- مهارت‌های فنی و حرفه ای:

جهت موفقیت در کار مورد نظر ابتدا باید حداقل مهارت‌های حرفه ای مورد نیاز آن حرفه را فرا گرفته باشند که این امر دست توانای مسئولان مارامی طلبد. امروزه، فناوری در تمام زمینه ها و رشته های علوم گسترش پیدا کرده است.

۳- مهارت‌های روابط عمومی:

داشتن مهارت روابط عمومی جهت تبادل اطلاعات با یکدیگر و تا مین نیازهای شغلی و اجتماعی جهت کار گروهی امری ضروری و لازم است.

۴- مهارت‌های آموزشی:

امروزه به دلیل روند تخصصی شدن امور و همچنین پیشرفت تکنولوژی، نیاز ارتقاء و آپدیت اطلاعات و کسب مهارت‌های آموزشی بیشتر، یکی از ملزومات مهم شغل و حرفه مورد نظر است.

۵- مهارت‌های مدیریت مالی:

امروزه برنامه ریزی اقتصادی برای تضمین یک زندگی راحت پس از دوران بازنشستگی امری بسیار ضروری است. کارگزاران سرمایه، برنامه ریزان مالی، حسابداران و حسابرس ها برای برآوردن این تقاضا همواره مورد نیاز هستند.

۶- مهارت‌های مدیریت اطلاعات:

در قرن حاضر، اطلاعات پایه اساس سیستم های اقتصادی محسوب می شوند و اشخاصی که دانش و مهارت مدیریت اطلاعات دارند، برای اکثر مشاغل، مورد نیاز هستند. تحلیل گران سیستم، تکنولوژیست‌های اطلاعات، مدیران بانک اطلاعاتی و مهندسان ارتباطات و مخابرات از جمله اشخاصی هستند که مهارت‌های مدیریت اطلاعات را دارند.

۷- مهارت دانستن زبان خارجی:

امروزه بدلیل تبادل اقتصادی و تجاری کشورها با یکدیگر، مهارت آشنایی و توانایی صحبت و مکالمه به یک زبان خارجی جهت پیدا کردن فرصت‌های شغلی بهتر از اهمیت قابل توجهی برخوردار است.

۸- مهارت‌های مدیریت تجارت و بازرگانی:

هدایت و مدیریت موفقیت آمیز یک شرکت، بسیار مورد تقاضا و حیاتی است. در مرکز تمامی این مهارت‌ها، توانایی مدیریت افراد، سیستم ها، منابع و سرمایه های مالی، شناخت خریداران و چگونگی تبدیل و تعبیر این نیازها به فرصت‌های تجاری و بازرگانی قرار دارد.

بیاید با هم بشینیم و ببینیم این استاندارد آیا حداقل های این اهداف ذکر شده را پوشش میدهد.

* **در رابطه با تشخیص استعداد:** بهتر است قبل از این که هنر جو وارد محیط مدارس کاردانش شود

استعدادیابی گرددنه براساس این که هیچ رشته ای را کسب نکرده به این مراکز سرازیر شوند.

* **مهارت فنی و حرفه ای** : این هنر جویان در سال قبل حداقل مهارت‌های حرفه ای مورد نیاز این استاندارد را فرا نگرفته مانند نظارت بر تکمیل دفترچه های گارانتی و به طور کلی این هنرجویان باید قبلا فعالیت های مربوط به انبار را می دانستند . بهتر بود استاندارد ی پیشنهاد می شد که نیاز روز آنها را کامل می کرد.

* **مهارت داشتن روابط عمومی** : در اکثر استانداردها جای این نکته خالی می باشد .

* **مهارت های آموزشی**: در هر سن و سال، جایگاه شغلی و کسب و کاری که هستیم، باید اهمیت مهارت های آموزشی را درک کنیم و به هنرجویان خود آموزش دهیم . مهم ترین وظیفه ما، تبلیغ خودمان است در واقع همان طور که یک محصول را برندسازی و تبلیغ می کنیم، باید خودمان را نیز برندسازی و به محیط کار معرفی کنیم سوال اینجاست که چگونه می توان خود را به بهترین نحو برندسازی کرد از چه کانال هایی می توان استفاده کرد برند شخصی از چه مولفه هایی تشکیل شده است نشانه های یک برند ناکارآمد چیست ؟ من هنرآموز وقتی امکانات اولیه در اختیار ندارم نمی توانم محصول خودم را که همان هنرجو است را برندسازی کنیم و آنها را به بازار کار ارائه دهم .

* **مهارت دانستن زبان خارجی**: در این استاندارد جای این موضوع خیلی خالی است امروزه بدلیل تبادل اقتصادی و تجاری کشورها با یکدیگر، مهارت آشنایی و توانایی صحبت و مکالمه به یک زبان خارجی جهت پیدا کردن فرصت‌های شغلی از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. که جای دارد جایی برای این موضوع باز شود.

تحلیل هریک از توانایی های استاندارد سرپرست ترخیص محصول:

توانایی ۱: پیشگیری از حوادث و رعایت اصول ایمنی و حفاظتی بهداشت کار:

بطور کلی خسارات مالی یا جانی، عواقب و پیامدهای منفی تمامی حوادث صنعتی را تشکیل می دهند . بنابراین وقوع حوادث یا سبب آسیب دیدن دستگاهها و تجهیزات، مواد خام محصولات یا محیط کار میشود و یا صدمات غیرقابل جبران جسمی و جانی را بهمراه خواهند داشت . بدیهی است که تمامی این موارد بر اقتصاد و بهره وری واحدهای صنعتی تاثیر خواهد گذاشت . از این رو توجه به اصول ایمنی و بهداشت حرفه ای اهمیت ویژه ای می یابد . زیرا تنها با بکارگیری این اصول است که میتوان رخداد حوادث و بیماریهای شغلی را کاهش داد و یا به حداقل رسانید و در صورت امکان بطور کامل حذف کرد. آموزش در راستای اهداف بهداشت حرفه ای از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است چرا که آموزش صحیح سطح آگاهی افراد را بالاتر برده و فرهنگ ایمنی و بهداشت را در بین کارگران باز می کند. طبیعی است که کارگر هر چه قدر نسبت به ایمنی و مسائل مربوط به آن آگاه تر باشد کمتر ارتکاب به اعمال غیر ایمن می کند و همچنین افراد دیگر را نیز از انجام آن منصرف می کند. اصول ایمنی و بهداشت حرفه ای نیز علاوه بر اثرات غیرمستقیم بر بهره وری و بازده اقتصادی واحدهای صنعتی بطور مستقیم بر این موارد تاثیر دارد.

با توجه به موارد فوق آشنایی هنرجویان با حوادث ناشی از کار الزامی به نظر می رسد . اما نکته ای که باید در اینجا به آن توجه کرد بحث مربوط به آموزش این موارد است. چون این درس از جمله دروس مهارتی حسابداری طبقه بندی شده و توسط هنرآموز حسابداری تدریس می شود، لذا آموزش عملی آن ممکن است کامل صورت نگیرد و در حد تئوری باشد. البته نکته دیگر این که این موارد در کتاب الزامات محیط در پایه دهم تدریس شده است و برای دانش آموزان تکراری می باشد. همچنین این توانایی برای مسئول حفاظت و ایمنی انبار است و در شرح وظایف سرپرست ترخیص لحاظ نمی شود.

توانایی ۲: تقسیم کار بین کارگران و نظارت بر عملکرد آنها

آشنایی دانش‌آموزان با تقسیم کار، آشنایی با فرم‌های مرخصی، اصول کنترل حضور و غیاب کارگران همه از مواردی است که در این استاندارد به آن اشاره شده است. بنابراین لازم است که هنرجو با اصطلاحات مربوط به حقوق و دستمزد و ساعات کاری کارگران آشنا باشد. اگر این امکان وجود داشت که این درس بعد از حسابداری صنعتی و یا به موازات آن تدریس شود، بسیار کاراتر و بهتر می‌بود. در حال حاضر، طبق برنامه این درس در پایه‌ی یازدهم و حسابداری صنعتی در پایه دوازدهم تدریس می‌شود.

توانایی ۳: نظارت بر بارگیری موتورسیکلت

در این استاندارد آشنایی هنرجویان با مراحل کنترل کیفیت، بازرسی، فرآیند خروج و ترخیص محصولات مد نظر قرار گرفته است که با اهداف استاندارد هماهنگی دارد. اما این نکته که استاندارد فقط موتورسیکلت را مطرح کرده جای تأمل دارد. چرا که اغلب هنرجویان دختر هیچ‌گونه آشنایی با جزای موتور و موارد مربوطه ندارند. همچنین برای یادگیری بهتر باید دانش‌آموزان از یک فروشگاه بزرگ موتورسیکلت که انبار کالا داشته باشد بازدید به عمل آورند که این مورد برای هنرستان‌هایی که در مناطق محروم و یا حتی در شهرهای کوچک هستند مقدور نمی‌باشد. چرا که مشاهده عینی به تفهیم و درک محتوای استاندارد کمک قابل ملاحظه‌ای می‌کند. بهتر بود که استاندارد انتخاب محصول مورد نظر را به عهده هنرآموز قرار می‌داد تا هنرآموز حسابداری مربوطه با توجه به شرایط، حمل و بارگیری و ترخیص یک محصول شناخته شده در منطقه را عنوان می‌کرد.

با توجه به توضیحاتی که قبلاً داده شده کلمه محصول جایگزین موتورسیکلت شود. و بندها به شرح زیر اصلاح شود:

۱-۳) آشنایی با حواله دریافتی از واحد فروش یا انبار

۲-۳) شناسایی محتوای حواله و نوع محصول و مشخصات فنی آن

۳-۳) شناسایی اصول نظارت بر بارگیری محصول توسط کارگران بر اساس حواله

۴-۳) شناسایی اصول نظارت و کنترل کیفی محصول به منظور سالم بودن محصول

۵-۳) شناسایی اصول نظارت و کنترل کمی و کیفی محصول داده شده به راننده

۳-۶) شناسایی اصول تحویل دادن محصول بارگیری شده به راننده و دریافت رسید

۳-۷) آشنایی با برگ ترخیص خروج محصول بارگیری شده

۳-۸) شناسایی اصول صدور برگ ترخیص و مجوز و انجام اقدامات لازم در جهت ایفای آنها و تحویل به راننده

۳-۹) شناسایی اصول نظارت در تحویل دادن محصول آماده شده از قسمت کنترل کیفیت و نگهداری آنها در انبار مربوطه

۳-۱۰) شناسایی اصول نظارت بر تحویل قطعاتی که قابل مونتاژ روی محصول نیستند به راننده و دریافت رسید

۳-۱۱) شناسایی اصول نظارت بر تکمیل دفترچه های گارانتی.

توانایی ۴: تهیه گزارش های مورد نیاز واحد

گزارش مورد نیاز در این استاندارد، در واقع همان فرم های مربوط به ورود و خروج کالا در انبار است. هنرجویان در درس مسئول سفارشات پایه ی دهم به طور کامل، با انواع فرم ها و نحوه پر کردن آنها آشنا می شوند

بهرتر است عنوان ها به شرح زیر اصلاح گردد:

۴-۲) آشنایی با چارت کلی فرایند تولید_کنترل و بازرسی_بارگیری و انبارداری متناسب با شرکت تولیدی مورد نظر

۴-۳) آشنایی با فرم های مختلف تهیه گزارش و محتوای آنها

۴-۴) شناسایی اصول تهیه گزارش کمی و کیفی از محصولات تولید شده (محصولات ناقص کسری ها و مازادها)

۴-۵) شناسایی اصول تهیه آمار تعداد و نوع محصولات بارگیری شده و ارسال آن به قسمت های مربوطه (مشتری / انبار)

۴-۶) شناسایی اصول تهیه گزارش عملکرد روزانه

۴-۷) شناسایی اصول تهیه گزارش از عملکرد و مرخصی کارگران بخش کنترل و بارگیری

۴-۸) شناسایی اصول تکمیل دفترچه کل برای انواع محصولات .

توانایی ۵: کار با نرم افزارهای بایگانی اطلاعات:

امروزه با توجه به الکترونیکی شدن کارها و ثبت اجناس و صدور حواله ها و تکمیل فرم های مرتبط به صورت نرم افزاری، جهت ارتقا کیفیت آموزش و کاربردی شدن آن برای هنرجو در محیط کار، استفاده از نرم افزار مناسب جهت انجام مراحل و ثبت اجناس و صدور حواله ها ضرورت دارد. اما نکته ای که در رابطه با این استاندارد باید مد نظر قرار داد این است که بخش مهمی از این استاندارد به معرفی سخت افزار، نرم افزار و می پردازد که برای هنرجویان پایه یازدهم کاملاً تکراری است. چرا که این مطالب به طور کامل در درس کاربر رایانه در پایه دهم تدریس می شود. تکراری بودن مطالب باعث خستگی و کسالت بار بودن کلاس می گردد. این استاندارد فقط بر نرم افزار تخصصی در رابطه با حمل و بارگیری موتورسیکلت تأکید دارد که از نقاط ضعف آن محسوب می شود..

عنوان این توانایی به (کار با نرم افزارهای دریافت سفارش انبار و بایگانی اطلاعات) و بند ۵-۵ و ۵-۶ نیز به شرح زیر اصلاح شود:

۵-۵) شناسایی اصول دادن اطلاعات به کامپیوتر در ارتباط با مشخصات فنی محصول بارنامه محصولات ترخیص شده

۵-۶) شناسایی اصول دادن اطلاعات به کامپیوتر مربوط به مشخصات محصول

و در نهایت اینکه:

- * سرفصل‌های این استاندارد ارتباط نزدیک با رشته حسابداری مالی ندارد.
- * این استاندارد تاریخ شروع اعتبار ۱۳۷۹/۱/۱۰ تعریف شده است که تا سال تحصیلی جدید به روز رسانی نشده است .
- * نظارت بر تدوین محتوا و تصویب این استاندارد زیر نظر دفتر طرح و برنامه های درسی می باشد که آدرس نام برده و تلفن های ذکر شده به روز نیست . تهیه کنندگان استاندارد آموزشی رشته امور مالی و بازرگانی نام و تحصیلات آنها مشخص نشده.
- * در این استاندارد منظور از کارآموز ورودی ، هنرجو است؟ پس اگر منظور هنرجوست میزان تحصیلات دیپلم صحیح نمی باشد؟
- * موارد زیست محیطی به نحوی که نیاز کارگاه آموزشی باشد آورده شود.
- * این استاندارد برای هنرجویان پایه یازدهم می باشد و مطالب آن متناسب با سن هنرجو نیست.
- * در بیان محتوای استاندارد ، برای چه گروهی و چه مقطعی به کار برده شده است.
- * میزان توجه به سبک های تفکر هنرجویان و پرورش خلاقیت در این استاندارد جایی مانمی بینیم
- * رعایت تقدم یا تاخر مطالب ارائه شده در این استاندارد رعایت شده ولی مطالب آن بیان شده با بازار کار مطابقت ندارد..
- * نیاز این استاندارد به نرم افزار و سیستم و تجهیزات می باشد ولی اکثر هنرستانها فاقد تجهیزات لازم و کارگاه مختص رشته می باشند.

*از اهداف مهم تغییرات نظام آموزشی جدید، آماده کردن هنرجو برای بازار کار است. به همین منظور باید در مدارس کارگاه ها و تجهیزات لازم تامین گردد؛ تا استاندارد بصورت عملی در کارگاه ها تدریس شود.

*با توجه به موارد فوق، اکثر مطالب استاندارد تکراری می باشد. اگر به جای این درس، استاندارد دیگری ارائه شود، نتیجه بهتری خواهد داشت.

*همچنین زمان اختصاص یافته به این درس زیاد می باشد. بهتر است که این ساعات تدریس کاسته شده و در عوض به ساعات درسی حسابداری تکمیلی افزوده شود